

Natáčení cestovatelského průvodce, folklórní soubor Drahánek

Místní akční skupiny

MAS Moravský kras: mezinárodní projekty od ekologie k cestovnímu ruchu

MAS Moravský kras oslaví desáté výročí vzniku letos v dubnu. V současné době má 59 členů, z toho 13 členů ve veřejném sektoru a 46 v sektoru soukromém. Působí na území 59 obcí v Jihomoravském a Olomouckém kraji, konkrétně na území mikroregionů Časnýř, Černoohorsko, Drahánská vrchovina, Moravský kras a Protivanovsko ležících severovýchodně od města Brna na části území turistické oblasti Moravský kras a okolí.

Lucie Sýkorová

Spolek nezahálí, zapojuje se do velkých mezinárodních projektů a zároveň podpořil za posledních šest let desítky lokálních projektů za celkem více než 50 milionů korun.

„MAS vznikla z podnětu skupiny podnikatelů a neziskových organizací, od počátku v ní ale aktivnější roli hrál soukromý sektor, zejména zemědělci. Tomu odpovídá silnější zastoupení soukromého sektoru mezi členy i ve statutárních orgánech sdružení,“ uvádí ředitel MAS Jozef Jančo. Největším úspěchem spolku v minulém období byla podle něj realizace stra-

tegického plánu Leader Nové výzvy a nové příležitosti pro Moravský kras. „Za období od roku 2009 do roku 2015 jsme podpořili realizaci 126 projektů částkou 53 220 397 Kč. Realizovali jsme i dalších 26 vlastních projektů,“ upřesňuje. MAS Moravský kras se v minulých letech zapojil také do dvou významných mezinárodních projektů zaměřených na ekologii a úspory energie – Intense a Energyregion.

Ve znamení energetických úspor

Projekt ENERGYREGION (Efektivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie v kombinaci s konvenční energií v regionech) byl tříletý mezinárodní

projekt realizovaný v rámci Operačního programu Nadnárodní spolupráce Střední Evropa. Projekt byl realizován 11 projektovými partnery z České republiky, Polska, Slovinska a Německa. Hlavním cílem projektu bylo vytvoření strategií pro udržitelný rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Díky mezinárodní spolupráci při projektu docházelo k výměně zkušeností právě na poli podpory OZE a dosahování úspor energie. V rámci projektu byly zorganizovány konference ve čtyřech zemích, regionální semináře pro zástupce samospráv a místní podnikatele, vznikly brožury a sborníky příkladů dobré praxe.

A konkrétní přínos pro region? „Chceme zlepšit podmínky pro využívání lokálních obnovitelných zdrojů energie (např. biomasy) a pro zvýšení energetických úspor (např. zateplování domů). Tím se nejen sníží znečišťování ovzduší skleníkovými plyny, ale domácnosti i obce ušetří část výdajů za energie a sníží se závislost našeho regionu na čím dál tím dražších fosilních palivech (uhlí, koksu a zemního plynu),“ vysvětluje Jozef Jančo. „Můžeme tak posílit místní ekonomiku, protože ušetřené peníze za energii zůstanou v regionu. Zateplování budov ve větším rozsahu a využívání nových technologií pro využití obnovitelných zdrojů energie může zase vytvořit nová pracovní místa. Naš region se navíc může stát inspirací pro další venkovské oblasti České republiky s obdobnými podmínkami a potřebami,“ věří ředitel MAS.

Od Estonska po Chorvatsko

Dalším (a vůbec prvním mezinárodním) významným projektem v oblasti energetických úspor byl projekt INTENSE (From Estonia till Croatia: Intelligent Energy Saving Measures for Municipal housing in Central and Eastern European Countries, INTENSE – česky: Od Estonska po Chorvatsko: Inteligentní opatření na úsporu energie ve veřejné bytové výstavbě ve střední a východní Evropě). Jeho cílem bylo přenést zkušenosti s opatřeními pro úspory energie ze

zemí „staré“ EU do nových členských zemí a asociovaných zemí ve střední a východní Evropě. Projekt byl realizován ve spolupráci s 28 partnery ve 12 zemích. V rámci tohoto projektu byly uspořádány tři semináře (Představení nástroje pro hodnocení stavebních záměrů obce – ekonomické, ekologické a sociální aspekty, Úspory energie při plánování i v praxi, Praktické zkušenosti s úsporami energie v obcích a městech) a mezinárodní dotazníkové šetření. Vznikla komunikační strategie pro zvýšení veřejného povědomí o energetických úsporách na místní úrovni a realizovány byly miniprojekty s cílem vytvoření koncepčního dokumentu (včetně finančního plánu), který stanoví pravidla pro výstavbu, např. energetickou spotřebu domů, použití solárních panelů, konstrukční požadavky na domy (tvar střechy, vzdálenost domů, výška domů atd.). „Ve spolupráci s partnery projektu jsme vydali také šest brožur na téma úspory energie. A v návaznosti na projekt jsme se inspirovali německým městem Freiburg, které má silnou „ekologickou“ vizi, jeho cíli jsou především závazek snížit do roku 2030 emise CO₂ o 30 % a zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů do roku 2010 na 10 %,“ uvádí Jozef Jančo.

Inspirace Freiburgem: kotelna na dřevní štěpku a „sluneční vesnice“

„Freiburská čtvrť Vauban je příkladem plánování a budování no-

Trpaslík Jeskyňkář na pohádkovém festivalu v Jablonově nad Turňou, Slovenský kras

vých zastavěných území v souladu s myšlenkami udržitelného rozvoje. Čtvrť byla založena na místě bývalých francouzských kasáren v roce 1992 a dokončena v roce 2006, v současné době zde bydlí přes 5000 obyvatel. Projekt si kladl za cíl vybudovat modelovou čtvrť splňující vysoké ekologické, ekonomické kulturní a sociální standardy. Například všechny domy jsou postaveny minimálně jako nízkoenergetické (dosahují energetické spotřeby max. 65 kWh/m²). Ve čtvrti se nachází „sluneční vesnice“ s 50 energeticky plusovými domy (produkují více energie, než spotřebují), široce rozšířené jsou instalace solárních článků a kolektorů (jejich použití je podporováno dotací). Hlavním zdrojem energie je centrální kotelna na dřevní štěpku (elektrina je zdrojem jen pro 10 % obyvatel),“ popisuje Jozef Jančo. „Německou zkušenost jsme se pokusili aplikovat v Řícmanicích a v Rájci-Jestřebí. Zastupitelstva přijala doporučení, která budou předávána stavebníkům spolu s územně-plánovacími informacemi, jejichž dodržení je

Krouhání zelí na pohádkovém festivalu v Jablonově nad Turňou, Slovenský kras

povinné. Sadu doporučení pro výstavbu vypracovala Christiane von Knorre z architektonické kanceláře Auraplan z Německa, která osobně obě obce navštívila a doporučení připravovala ve spolupráci se zastupci obcí," dodává.

Šnek Krasík se stal vítězným projektem MAS 2014

MAS Moravský kras myslí i na děti. Ve spolupráci s MAS OZ KRAS ze Slovenského krasu realizovala projekt Pohádkové království šneka Krasíka. „Pohádkové království nabízí rodinám s dětmi aktivní program pro poznávání území MAS OZ KRAS a MAS Moravský kras. Nosným prvkem programu je poznávání území formou pověstí a pohádkově zpracovaných příběhů se společnou pohádkovou bytostí slimákom Kraskom – šnekem Krasíkem,“ vysvětluje Jozef Jančo. Projekt počítá i se sběratelským zájmem, děti v jednotlivých lokalitách sbírají razítka s hlavními hrdiny pohádek do vandrovnické knížky. „Dalšími aktivitami projektu jsou kulturně-společenské akce v regionech zaměřené na dětského návštěvníka, vzdělávací akce pro poskytovatele služeb ve venkovském cestovním ruchu a internetový průvodce pohádkovým královstvím s fórem pro nezávislé reference. Projekt v roce 2014 zvítězil v soutěži „Projekty MAS“ vyhlášené Minis-

Natáčení cestovatelského průvodce, Silická planina, Slovenský kras

terstvem zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky, Zemědělskou platební agenturou a Národní sítí rozvoje venkova Slovenské republiky,“ doplňuje ředitel.

Ve spolupráci s MAS OZ KRAS vznikl také projekt Kras – naše společné dědictví. „Projekt propaguje málo známé kulturní dědictví a rozvíjí bohatství a identitu středoevropských krasových oblastí. Aktivně oslovuje zatím pasivní potenciální návštěvníky regionů pomocí vysoce účinného nástroje komunikace – filmu a webových prezentací. Hlavním výstupem projektu byl filmový cestovatelský průvodce,“ vysvětluje ředitel MAS.

Výzva do nového období: cestovní ruch

A právě cestovnímu ruchu a propagaci regionu se chce MAS Moravský kras věnovat v příštích letech. „Plánujeme především projekty zaměřené na rozvoj v oblasti cestovního ruchu, certifikaci regionálních výrobků a produktů se značkou MORAVSKÝ KRAS regionální produkt. Hledáme cesty, jak tuto značku více zviditelnit, jak pomoci samotným výrobcům a poskytovatelům zejména ubytovacích a stravovacích služeb s jejich propagací, jak přitáhnout návštěvníky do Moravského krasu a nechat je vyzkoušet, ochutnat a odvézt si domů to, co tu opravdu umíme,“ vyjmenovává Jozef Jančo.

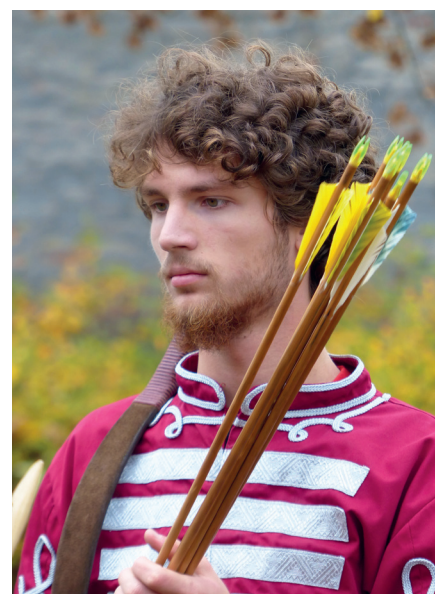
Velkou výzvou pro MAS Moravský kras je rozhodnutí vytvořit strukturu pro činnost destinačního managementu. „V rámci projektu na podporu meziobecní spolupráce si starostové ORP Blansko zvolili jako volitelné téma cestovní ruch i přesto, že bylo známo, že EU již tuto oblast nebude podporovat,“ uvádí Jozef Jančo. „Mezi hlavní problémy Moravského krasu patří nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu, nerozvinuté služby a nedostatečná schopnost místních subjektů na trhu cestovního ruchu objevovat a sledovat trendy probíhající jak na straně poptávky, tak na straně konkurenční nabídky a reagovat na ně,“ konstatuje ředitel MAS. Organizace si proto dala za cíl připravit odpovídající marketing, aby bylo možné úspěšně nabízet pro-

Lajos Mezei povídá o tradičním způsobu výroby pastýřských holí, Silická Brezová, Slovenský kras

Festival Via Bohemica v Blansku v roce 2014,
stavění staromaderské jurty, Alsószele Zele Torsz

dukty cestovního ruchu. Ty by měly šetrným způsobem využívat unikátní přírodní a kulturní dědictví regionu.

MAS se také v současné době zapojila do přípravy mezinárodního projektu zaměřeného na rozvoj udržitelného cestovního ruchu v krasových oblastech napříč celou Evropou. Podílet se na projektu plánují univerzity a organizace z České republiky, Slovenska, Maďarska, Itálie a Turecka. „Tento projekt bude pracovat se skutečností, že krasové oblasti napříč celou Evropou nabízí neuvěřitelný potenciál pro tvorbu příjmů a vytváření pracovních míst. Cílem projektu je zlepšení spolupráce mezi výzkumným sektorem, vzdělávacím sektorem a podnikatelským sektorem s úkolem podpory udržitelného cestovního ruchu v těchto křehkých oblastech,“ vysvětluje Jozef Jančo. „Ve spolupráci s dosavadními partnery MAS plánujeme také realizaci projektů zaměřených na inovativní způsoby zviditelňování a zpřístupňování přírodního a kulturního dědictví, rozvoj kreativní a znalostní ekonomiky, sběr a další zpracování ovoce, hub a léčivých rostlin a marketing místních produktů, výrobků a služeb,“ dodává.

Zpoždění výzev je problém

MAS Moravský kras má v současné době pět zaměstnanců. „Na léta 2016–2023 odhadujeme potřebu MAS včetně veškerých režijních nákladů na cca 25 milionů. Předpokládáme, že bychom se účastnili i některých přes-

hraničních či nadnárodních projektů obdobně jako v minulém období,“ doufá ředitel. I pro tak aktivní MAS představuje ovšem problém zpoždění výzev pro podávání žádostí o evropské dotace na další období. „Je to velký problém, neboť již plyne třetí rok bez jistoty dlouhodobějšího pokračování běžného provozu MAS,“ potvrzuje Jozef Jančo. „Jako velká MAS (59 obcí) jsme byli schopni již v běžném období využít možnosti vedlejší hospodářské činnosti a vytvořili jsme si tak každoročně určitou rezervu. Zapojili jsme se i do jiných projektů a tak jsme ušetřili alokaci na režii v letech 2012 a 2013 na rok 2014. Jako všechny MAS jsme využili dotační titul z OP Technická pomoc

a projekt spolupráce MAS 2014–2015 v PRV,“ prozrazuje recept na „přežití“.

MAS Moravský kras tedy během přechodného období nemusela zaměstnance propouštět, spíše dokonce naopak. „Této situace jsme dosáhli zapojením zaměstnanců MAS do projektů Svazu měst a obcí a Sdružení místních samospráv. Tohoto stavu bychom nedocílili bez dlouhodobé podpory ze strany dobrovolných svazků, města Blanska a zemědělských podniků. Přes tyto pozitivní okolnosti je nám líto, že vždy mezi plánovacími obdobími dochází k této stresové době a běžné období působení MAS se velmi zkracuje (4,5 roku ze 7 let plánovacího období),“ dodává ředitel MAS. ■

Vystoupení souboru Gyékényes z Malé Mače